

1904

Kaposvár, 1903.

Hatodik évfolyam 8. szám.

Vasárnap, december 20.

KIADÓHIVATAL:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzandók az előfizetési pénzek, hirdetések és nyiltterek.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért az előfizető helyeken kaphatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzandók a lap szellemi részét illető minden közlemények.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért az előfizető helyeken kaphatók.

Törvényhozók a király előtt.

— A szolgálatra kész Vörös László. —

Mig minden más alkotmányos államban az uralkodó keresi fel a parlamentet, hogy azt trónbeszédével megnyissa, addig nálunk meg van az a abszolisztikus izü szokás, hogy az országgyűlési képviselők keresik fel a királyt. Így van ez a delegációk megnyitásakor, így történt az most is, amikor hosszú szünetelés után a magyar és az osztrák delegáció Bécsben összeült, hogy a két birodalom közös ügyeiben határozatokat hozzon, amelyeket később törvényre emel a két állam független parlamentje.

Szomorú dolog azonban, hogy a voltaképpen csak anketnek nevezhető delegáció lassankint oda kocsosul, hogy nem csak folytonosan igent nyöszörgő bábja lesz a kamarillának, hanem valósággal törvényeket hoz. Mert például a magyar parlament lomha és degenerált politikai jellemmel bíró többsége a delegáció határozatait mindig törvényerőre emelte. Hiába dörög a delegációban a nemzet érdekében hatalmas argumentumokkal Ugron Gábor, hiába viv az ellenzék tizenhárom hónapon keresztül kemény tusát a parlamentben: az történik mindig amit a delegáció, a kamarilla akar.

Hogy tisztán láthasson a magyar közönség, elég csak arra mutatnunk, hogy milyen szolgálai görnyedéssel jelent meg most is a trón zsámolyánál a magyar delegáció, amikor Széll Kálmán egy lakájizü pohárköszöntőfelét mondott a királyra, mire az uralkodó vizizü trónbeszéddel válaszolt.

A legjellemzőbb azonban az a párbeszéd, amely a cerc e alkalmával a király és Vörös László a kaposvári kerület országgyűlési képviselője között folyt le, amikor jeles képviselők kimutatta a foga leherjét s bebizonyította azt, hogy a legszolgálatra később bábja a kamarillának, aki a világért sem fog az osztrák érdekek sima tükrén vizet zavarni.

Vörös Lászlótól kérdezte a király, hogy mióta tagja a delegációnak? Mire az úgy felelt, hogy most első alkalommal vesz részt a tanácskozásban.

— Melyik albizottságban fog működni? kérdezte az uralkodó.

— A tengerészeti albizottságban. (Vörös László állítólag még sohasem látott tengert.)

Erre megjegyezte az uralkodó:

— A tengerészeti albizottságban eddigelé a tárgyalások lefolyása sima volt.

A szolgálatra kész Vörös László sietett megnyugtanni a maga személye felöl a királyt, mondván:

— Igyekezni fogok ezt a magam részéről előmozdítani. (Hogy mit, azt még maga Vörös sem tudta, mert fogalma sem lehetett arról, hogy mi kerül szönyegre a tengerészeti albizottságban.)

A tudósítás arról nem szól, hogy az uralkodó megveregette-e a kaposvári kerület képviselőjének vállát.

Ilyen és ezekhez hasonló delegátusoktól az ország nem várhatja, hogy érdekeit megvédje Ausztria ellen, ezek az urak mindent „előmozdítanak simán” a kamarilla és a saját előnyükre.

Nem csuda, ha az indemnitás megszavazása, a sok-sok millő gyors-tüzelő ágyukra, hadihajókra stb úgy megszavaztatott, mint a karikacsapás, a jó magyar pedig itthon fizetheti a mindig növekedő adót.

A mostani delegáció éppen úgy eljátszotta Judás szerepét, mint ennek előtte. A nemzet pedig tehetetlenül nézi, hogy feszítik keresztre s hogy vetnek kockát a köntöserre — éppen akkor, mikor a Megváltó születését várja a világ.

— Fogy a Tisza regement. A A szabadelvű pártból tudvalevőleg egyre másra lépnek ki az országgyűlési képviselők úgy, hogy ha az agráriusok is követnék e példát egy szép napon Tisza István grófot akár le is lehetne szavazni a parlamentben, mert már nem dicsekedhetne a többség bizalmával. Ujabban Erdődy Gyula gróf és Böszörményi Sándor képviselők léptek ki a szabadelvű pártból. Böszörményi kilépését Podmaniczky báróhoz intézett levelében azzal indokolja, hogy ő barátja a rendnek, de nem az erőszaknak.

— A király és Körber. Az osztrák miniszterelnök. Körber ur, az »előkelő idegen,« minthogy őt Tisza Pista nevezte — tudvalevőleg sportszerűen üzi a piszkolódást Magyarország ellen. A jeles ur az osztrák parlamentben gyakran nekünk rugtat s mi még azon tapsolunk, hogy olykor Tiszának van annyi mersze s visszaruja az »előkelő idegent.« A dolog így állván kétségtelen, hogy Körber ur Magyarország ellenségeinek diszpéldánya, akit az uralkodónak már régen el kellett volna ejteni. A korona azonban úgy látszik, nem tartja Körbert rossz embernek és csapni való politikusnak, mert mint Bécsből jelentik, az osztrák delegátusok fo-

gadtatásánál a király »nagyon melegen nyilatkozott Körber miniszterelnökről, úgy, hogy mindenkiben azt a benyomást kelthette, hogy Körber állása megrendíthetetlen és a király leghatározottabban abbéli szándékát nyilvánította ki, hogy a jelenlegi irányt változatlanul megtartsa» Tisza és Körber tehát tovább rugdalóznak De mit szól mindehhez az ország — Magyarország.?

— Volt főispánok Tisza István gróf ellen. Van egy jó magyar közmondás, a mely azt mondja, ha meg akarod ismerni hibádat pörölj össze a szomszédoddal, az kérlelhetetlenül szemedbe mondja valamennyit. Így járt Tisza István gróf miniszterelnök azokkal a főispánokkal is, akikkel nem tudott megférni. Déssy, Wesselényi, Puki főispánok mielőtt elhagyták a széküket, mind alaposan lekritizálták Tiszát beszédükben majdnem ugyan azt a véleményét hirdették, — amit az ellenzék vall a Tisza-aeráról. Így Puki Gyula, Hajdumegye és Debreczen főispánja bucsúbeszédében úgy nyilatkozott, hogy azért kellett visszavonulnia, mert a Tisza-kormány törekvései s az ő hazafias meggyőződése közt áthidalhatatlan ellentétek vannak.

Tisza István és a „Népjog“

— A »vaskéz« erőszakoskodása. —

Mélyen felháborító esetet kell nyilvánosságra hoznunk, amely annál is inkább megbotránkosztat minket, mert ismét a roszdásodni induló »vaskéz«-ről van szó, amely ez alkalommal a »Népjoggal« akarja éreztetni perfid erőszakoskodását.

Tudvalevő dolog, hogy egy ellenzéki politikai lap alakítása elé a hatalmi faktorok rendszerint nagy előszeretettel szoktak akadályokat gördíteni. Szerencse, hogy a törvény előírja a politikai lapok alakításának hivatalos formáit, nem különben a szükséges kauczió letetésének módozatait.

Mit tapasztaltunk azonban most, amikor feltámasztottuk a »Népjogot«? A Tisza István-féle aerában a lapoknak törvényben biztosított jogát sem respektálják s a belügyminiszteri tárczát is magánál szorongató Tisza István gróf törvénytelen eszközökkel akar lapunk léte ellen törni csak azért, mert nem árulunk vele egy gyékényen.

Az 1847-48. t. cz 30. §. világosan megmondja, hogy az újságok megindításakor »mely hatóságban a lap megjelenend, annak alispánjához, főkapitányjához, grófjához, polgármesteréhez benyújtatik egy nyilatkozat, melyben ki leendő téve a tulajdonos, vagy felelős kiadó, vagy felelős szerkesztő neve, lakása és a nyomda, melyben a lap nyomtatni fog, s a hatóság elnöke ezt a miniszteriumnak (Csak. Szerk.) bejelenteni köteles.«

Majd a kauczióról így intézkedik:

»Ha a lap naponkint jelenik meg, biztosítékul 10.000 forint, ha ritkábban jelenik meg 5.000 forint tétéik le készpénzben, vagy fekvő birtokon keittős biztosítékkal betáblázott kötelezvényben stb.«

De az utóbbi körülmény elbírálásánál még arról sincs szó, hogy erről a minisztériumnak jelentés tétessék. Az illető lapkiadó egyszerűen köteles a biztosítékot letenni, vagy betábláztatni, amit nálunk például az alispán vagy elfogad, vagy ha nem találja kielégítőnek visszautasít.

Ezt bizonyítja az a körülmény is, amely 1881-ben a »Népjog« megindulásakor adótt elő, amikor alábbi másolat igazolása szerint az akkori alispán egyszerűen jelentést tett, Tisza Kálmán akkori belügyminiszternek, hogy a »Népjog« kauczióját elfogadta s ez a miniszter egyszerűen tudomásul vette.

Ime az erre vonatkozó másolat.

Magyar királyi belügyminiszter.

3875 szám
an. 1881.

Tekintetes

Csépán Antal urnak

Somogy megye alispánja

Tekintetes ur!

A f. évi július 26-án 7325 szám alatt hozott s hason számu jelentésével hoztam felterjesztett végzést, mely szerint a »Népjog« című politikai hetilap jelzálogi bekebelezéssel nyújtott ovadáka törvény volt módon biztosítva lévén. Tekintetes uraságod által elfogadtattott, tudomásul vettem.

Tisza Kálmán s. k.

A kellő biztosítékot mi a »Kaposvári városi gazdasági és ipari hitelszövetkezet« takarékbetét könyvecskéjében lévő 5.500 forinttal garantíroztuk. Tehát egy oly intézetnél levő könyvvel, amelynek betéteiről az állam felelőséget vállal. Nagyon természetes, hogy azt az alispán észrevétel nélkül elfogadta. Erről jelentést tett a belügyminiszternek, aki most újabban a fővárosban »Az Ujság« cím alatt saját tömjénezésére lapot indított s vidéken is szerzett magának szolgálatra kész szubvencionált lapokat. Az ellenzéki lap feltámadása valószínűleg idegessé tette a főminisztert, ezért törvénytelen eljárásra ragadtatta magát s az alispán törvényben biztosított jogait nem respektálva egyszerűen nem fogadta el kaucziókat és más biztosítékot követel.

Először is tiltakozunk e példátlan erőszakoskodás és jogtalan eljárás ellen, mert ha az alispán már elfogadta a kaucziókat, akkor ehhez egy szava sincs a belügymi-

niszternek, legföljebb ha akarja tudomásul veheti, ha nem akarja, hát pikkadjon meg. Másodszor különösen kiemeljük azt, hogy a kaucziót tartalmazó takarékpénztári könyv az alispánnál van letéve, aki amikor neki tetszik felmondhatja a kauczió összeget és fel is veheti. Harmadszor azt kérdezzük a rozsdás vaskéztől, hogy mi az ördög biztosítékot akar tőlünk, ha a készpénz nem elég jó neki?

Tisza ur, aki úgy látszik az apjánál is erőszakosabb, valószínűleg azt akarja, hogy elpusztuljunk az utjából. A főminiszter ur ebből azonban nem eszik. Mert igenis létezni fogunk s e törvénytelenesség ellen törvényes uton keresünk jogorvoslást.

H I R E K.

Alispán választás.

(Kortés fogások)

A boldogult Maár Gyula elárvult alispáni széke körül napról-napra hevesebb harc fejlődik ki a nemes vármegye törvényhatósági bizottsági tagok soraiban. Im már kétségtelen, hogy csak két tábor áll szemközt s két név mellett folyik a portet contra a kortestusa

Gabsovits Károly főjegyző, vagy Sárközy Béla főszolgabíró? Ez most a kérdés az egész vonalon. Mind a két párt izmos, mind a két név mellett sokan tömörülnek, úgy hogy ma még nagyon kétséges, hogy melyik kerül ki győzedelmesen a küzdelemből.

Az ilyen választások alkalmával a közönség élénk figyelemmel kíséri a korteskedők erőlködéseit s mérlegeli a küzdők fegyvereit, de legtöbb esetben nem sulyát hanem azok tisztaságát itéli meg, és sokszor a balitételek buktatják meg a pártot, amely fegyvereit nem válogatva igyekszik győzelemre jutni.

Az alispáni szék körül folyó korteskedéseknek nem valami épületes epizódja például az, hogy a vármegyéhez közel álló sajtó organum Tallián Gyula főispán személyét is belerántja a küzdelembe, hogy a főispánnak akinek hivatalából kifolyólag a vármegyei pártok és pártküzdelmek felett kellene állnia, (ebben a harcban meg éppen

ez volna a leghelyesebb a mit tehet,) — exponálja magát egyik jelöltért.

Ez azonban nem más, mint kortes fogás. Nem tudjuk feltételezni Tallián főispánról azt, hogy olyan kijelentéseket tett volna, amelyet egy helyi lap neki tulajdonít, már azért sem hisszük, mert Somogyvármegye történetében elég példát találni a főispán, milyenek a következményei az ilyen beavatkozásnak. A nevezett lap e mondja, hogy több nagybirtokos és tényező látogatást tett a főispánnál, mely alkalommal »melegen kérték támogatását« Sárközy Béla főbíró alispán jelölt számára Tallián erre állítólag azt mondta »hogy látván a jelölt iránti hangulatot s hogy mellette nyilatkozik a többség, igenis támogatni fogja.«

Most az a kérdés hogy mikor, akkor-e, ha már csak ugyan alispán lesz, ha lesz, vagy a korteskedés folyama alatt? Az előbbi esetben kötelessége lesz a főispánnak a megválasztott alispánt működésében támogatni, utóbbi esetben pedig egyenesen frivólitás volna, ha támogatná őt az ellenjelölttel szemben.

De ismételjük, hogy nem hisszük el, hogy a főispán úgy nyilatkozott volna s a fent említett híresztelést éppen olyan kortes fogásnak tartjuk mint azt a teljesen légből kapott híresztelést, hogy Gabsovits Károly vissza lép a jelöltségből.

Mind e híresztelés közül csak az igaz, hogy mind a két párt erősen áll. A kaposvári, tabi, igali járások Gabsovits mellett, szigetvári, lengyeltői és nagyatádi járások pedig inkább Sárközy mellett foglalnak állást. De itt is, ott is van elég bizottsági tag, aki nem osztotta az értekezlet határozatát.

Kétségtelenül erős lesz a küzdelem, amelyet kár volna elrúttani ilyen kortes fogásokkal és rozsdás fegyverek vissza felé ejtett sebeivel, melyek nem méltók egyik táborhoz sem.

*

Igalból jelenti tudósítónk, hogy folyó hó 14-én az olvasókör helyiségében az üresedésben lévő alispáni szék betöltése tárgyában több törvényhatósági bizottsági tag értekezletet tartott. A többek között ott voltak:

Hencz Ödön, Svastits József, Hencz Gyula, Bogyay Imre, Pataky István, Petőcz Elemér, Imre Ferencz, Szántó Mihály Klein Henrik, Hartmann Ferencz, Hayden Ferencz, Tóth Lajos, Trombitás Mihály, Nöthig János, Szabó József, Perlaky József, Tóth

T Á R C Z A.

A levelek.

Irta: Emile Gère.

Troisetoil kapitány az esküvője előtt való napon immár a legsürgősebb dolognak tartotta szakítani Ninette kisasszonnyal, akivel évek óta a legszebb házasságban élt — balkézről. A kényes misszióra felkérte legbensőbb barátját, Jacques Glaneurt.

— Ertheted, hogy nem szabad kockáztatnom a házasságom boldogságát. Szegény kis menyasszonyom oly naiv gyermek, hogy első szerelmemnek képzelem magát. Ha sejténé, hogy létezik valahol egy Ninette, akinek ugyanolyan melegen vallottam szerelmet....

— Nyomban elválna tőled; természetesen.

— Ugy van. Tehát okvetlenül szakítanom kell a régi léhaságokkal.... Azt hiszem barátom, reád bízhatom magam. Te vagy a leghivatottabb ember erre a kényes ügyre; te ismerted Ninettet, hiszen a házi barátunk voltál, míg a viszonyom tartott, több, mint kötelességed most segíteni barátodon.

— Számíthatsz rám.

— Figyelmeztetek azonban, hogy a dolog nem fog simán menni, mert én vissza

akarom kapni összes leveleimet, amiket elég ostoba voltam neki írni.

— Vissza fogom szerezni!

— Igéred?

— Esküszöm.

— Köszönöm... most pedig vedd azt az ötezer frankot, minden eshetőségre még öt ezer frankot ebben a másik borítékban. Ha Ninette szerényen beletörődik a válásba, add át neki az első öteze-et; ha nagy jelenetet rögtönöz, pótdold az összeget....

— Very well!

— De a leveleimet mindenesetre hozd el. Tudom, hogy a toilette szekrényében szokta tartani azokat, színes selyem szalaggal átkötve.

— Meg lesz minden....

— Végül pedig azt a tanácsot adom neked utavalónak, hogy ne szédítesd el magad a cs bitásai által, mert olyan nő az, akivel viszonyt kötni igen könnyű, de szakítani rettenetes probléma....

— Ne féltél engem; helyén a fejem.

Biztosítva vagyok.

— A balesetek ellen?

— Nem; az asszonyok ellen.

— Akkor rendben van.... Hát siess, édes barátom hozd el az én leveleimet, mert míg azokat a kandallóban nem látom, örökké a fejem fölött érzem Damokles kardját....

Másnap Jacques eljött a barátjához, kitűnően végezte küldetését.

— Nos, nagyon heves volt a jelenet?

— Az első ötezer frankig.

— De aztán?

— A másik ötezer szétült: a viharfelhőket és a szakítás, a megnyugvás napja felragyogott.

— Bravó! bravó! te vagy a barátok lelkivilóbbja! a legbátrabbja! a leg... a legbarátiabbja!

— Oh te tulzasz.

— Nem! Boldog vagyok és büszke, hogy ilyen barátaim vannak.... De add ide, kérlek, a leveleimet!

— Oh igen, a leveleidet! Tessék!

— Végre! Sohasem örültem szerelmes levélnek annyira, mint most ezeknek. Nézd, milyen csomó! Hihetetlen, mennyit ír össze az ember ostobaságában. Sohasem hittem volna, hogy ennyit írnam.... Igazán kíváncsi vagyok mit írtam; j r bontsuk fel néhányát. Például, ezt; nézzed, négy oldalas...., (olvassa.)

— »Szivem királynője!«....

(Troisetoille hrtelen megdöbben.) De hiszen... ez nem az én írásom!... (megnézi az aláírást): Jacques... Hah! mi ez? Nézzük a másik levelet... mindannyit!... Valamennyi »Jacques« aláírással.... Most látom: ez a te írásod! A te leveleid! Hát ezeket vedd te meg az én 1000 frankomból — nekem!

1904

József (Törökkoppány), Varga László, Boggyay Viktor, Villax Gyula, Tylinger János, Finta János stb. megbízottsági tagok.

Az értekezlet közfelkiáltással elnökké Hencz Ödönt, jegyzővé Villax Gyulát választotta meg.

Hencz Ödön elnök a gyűlés tárgyát, a Maár Gyula alispán ur elhalálása folytán üresedésbe jött, s az 1904. évi februári gyűlésen betöltendő alispáni székre való kijelölés tárgyában megindult mozgalmat ismertette és felkérte az értekezletet, hogy az alispáni jelölés tárgyában nyilatkozzék.

Az értekezlet meleg lelkesedéssel egyhangulag kijelentette, hogy az alispáni állás betöltése tárgyában tartandó választás alkalommal Gabsovits Károly megyei főjegyző mellett foglal állást s szavazatával egyedül azt támogatja.

Az értekezletről jegyzőkönyvet vettek fel, a melyet az összes jelenlevő bizottsági tagok aláírtak.

— **A polgármester útja.** Németh István polgármester a múlt héten három napig a fővárosban időzött, hogy az országos vízépítészeti igazgatósággal megállapítsa a kaposvári vízvezeték árlejtési feltételeit.

— **József főherczeg gyászja.** A királyi család legnépszerűbb tagját, József főherczegét ismét súlyos gyász eset érte. Legifjabb leánya Klótild IMária december 14-én 19 éves korában szivbajban Alcsuthon elhunyt. A nemzet, amely a nádor családot mindig szerette, igaz részvéttel viseltetik a legnépszerűbb főherczeg atyai fájdalma iránt.

— **Csorba Ede** a Somogyvármegyei Takarékpénztár vezérigazgatóját a magyarországi takarékpénztárak országos szövetségére az igazgatóságba választotta be. Hasonló kitüntetés érte Csorba Edét a mezőgazdasági ipar részvénytársaság legutóbbi közgyűlésén Budapesten, ahol Maár Gyula néhai alispánunk elárvult felügyelő-bizottsági elnöki székét is az ő érdemes személyével töltötték be.

— **Népmagyarosítások Somogyvármegyében** EngelGuidó csurgói főgimnáziumi tanár és kis-korú gyermeke vezették nevet „Angyalra” Liechtenhart József igali j. b. aljegyző „Balassára” Müller János igali j. b. végrehajtó „Szilvási” Kremsier Mihály és Imre nemes vidi lakosok „Madarászra” és Rechnitzer Arthur szintén nemes vidi lakos „Radóra” változtatta vezették nevét a belügy-ministeri engedelmével.

— **Tarany község diszpolgára.** Biringer Soma nagybérli tizennégy évig lakott Taranyban, ahol a község szeretetét és tiszteletét számtalan humánus cselekedetével érdemelte ki. A nemes lelkű férfiú hosszú ott tartózkodása alatt a köz jó előmozdítása iránt érzett jóindulatának s a szegények segélyezésére hozott áldozatai miatt ritka népszerűségnek örvendett. Biringer a római katolikus templom előtti tér díszes bekerítését előmozdítandó nagyobb anyagi segélyvel sietett első sorban annak létesítéséhez hozzájárulni. Biringer, most hogy eltávozott a községből a taranyi róm. kath. iskola szegény sorsu tanulóinak segélyezésére 1000 koronás alapítványt tett, melynek évi kamatai a szegény sorsu iskolás gyermekek között érdem szerint fognak kiosztatni. E sok nemes lelkű cselekedetet hálálta meg Tarany községe legutóbbi közgyűlésén, amikor Bontz József plebános indítványára Biringer Soma nagybérlinek jegyzőkönyvileg mély köszönetet szavazott s a képviselő testület őt a község érdekében tett jótékonny alapítványa és a községi közügyek terén mindenkor kifejtett buzgó fáradozása által szerzett érdemei elismerésül egyhangú lelkesedéssel a község diszpolgárává választották. A község magát tisztelte meg ezzel a szép kitüntetéssel.

— **Elhunyt főszolgabíró.** Pajss Mihály dr. a marczali járás főszolgabírójája, aki több mint husz évet töltött közmegelegedésre s tiszteletben a vármegye szolgálatában folyó hó 14-én 51 éves korában el-

hunyt Marczaliban. Az elhunyt főszolgabírót nagy rokonság, sok barátja s tisztelője gyászolja. Az elhunyt főszolgabíró temetése nagy részvét mellett ment végbe. A halottat Marczaliból a gyászszertartás végezte után Csákányba vitték s ott helyezték a családi sírboltban örök nyugalomra.

— **Jótekonyság.** Néhai Kemény Albert emlékeztére családja 50 koronát adományozott a kaposvári jótekonny nőegyletnek. A család fogadja az egylet halás köszönetét. Szegényei áldják az elhunyt emlékéit. Polányi Lajosné elnök. Nagy F. Ödön pénztáros.

— **A jutagvár előfutárja.** Miután a város utolsó közgyűlése a tanács indítványára láthatatlanban beugrott abba tervbe, hogy egy X előnyököt, ajándékokat és áldozatokat kérő «válalattal» tárgyalásba bocsátkozik egy Kaposvárot létesítendő jutagvár felállítás ügyében, az illető vállalat előfutárja máris Kaposvárra érkezett, hogy a város atyákat és a lapokat sorra kapacitálja maga érdekében. Amikor erről a próbáglópról hírt adunk, ismételjük, hogy mi világit sem vagyunk ellene annak, hogy például Kaposvárból gyárvarost csináljanak, mert ez csak az anyagi javunkat mozdítaná elő, (újban valami butorgyár alapításáról is esik szó), de a város érdekében nem hagyhatjuk szó nélkül a körülményt sem, hogy csak is szolid alapokon nyugvó vállalatokkal bocsátkozunk tárgyalásokba. Ezt az óvást annál inkább figyelembe kell venni-e a városi tanácsnak, mert már több vidéki város járta meg azzal, hogy nagyobb áldozatokat hozott magánvállalatok támogatására, amely csakhamar fiaskót szült. Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy a jutagvári «vállalkozók» talán nem szolid alapon akarnak Kaposvárot talajt szerezni maguknak, csak azt jegyezzük meg, hogy az említettek az ellenkezőt még nem bizonyították be semmivel sem.

— **Szabad Lyceum.** Dr. Szabó Samu, f. hó 16-án este rendkívül érdekes telovlasást tartott a Szabad Lyceumban a hazai fürdőkről. A szellemes és helylyel-közzel kedves humorral előadott magyarázatokat, amelylyel a vetített képeket kísérte dr. Szabó az előkelő közönség — közöttük sok szép uriaszony és leány — nagy tetszéssel fogadta.

— **Kardos menyecske.** Kék is, meg piros is volt annak a menyecskének az orozója, aki a minap szörnyen fenekedett a férjére a rendőrség előtt.

— Nagyon megvert az uram egy kis pletyka miatt, panaszkolta felindulva a rendőrségtől.

— Hát az én azt akarja, hogy lecsukjuk érte?

— Nem én kérem, hanem csak azt akarom tekintetes ur, hogy hívassa fel ide s mondja meg neki, ha még egyszer hozzám mer nyulni, úgy pofon ütöm, hogy az eget is bögönek nézi.

— Nem kell azt mondani lelkem, hanem meg kell tenni, mond a tréfásan a rendőrtisz viselő a kardoskodó menyecskének. Az asszonynak nem kellett több, nagy dirrel durral elisietett a rendőrségről s egy óra múlva visszalért, amugy katonássan összevágta gyenge bokáját s nagy hangosan megszólal:

— Jelentem alássan a tekintetes urnak — megtettem.

— **A Kaposvári Zenekedvelők csütörtöki estélye** ismét bebizonyította, hogy mily sikerült gondolat volt ez estélyek létre hozatala. Az előadásokról Csonka Sárika és Ella, Szigethy nővérek, Dr. Kónyi Arthur, Gyulai István úgy már előnyösen ismert vonós négyes művésziről csupa szépet és jót mondhatunk; különösen kedvesen lepte meg Csonka Sárika és Ella kasszorvok bájos zongora játéka a közönséget, mely osztatlan tetszéssel kísérte előadásait. A közönség e ismerését a hangverseny mindegyik résztvevője iránt zúgó tapsal fejezte ki.

— **Cselédmenhely Kaposvárott.** Lapunk egyik jeles munkatérse, aki múlt számainkban »Közbiztonság a városban« cím alatt feltűnést keltő cikkeket írt, amelyekben tendencia nélkül, de még is erősen ostromozta azt a túrhetetlen állapotot, amelyet a frczér cselédek garázdálkodásaikkal teremtettek újabb időkben Kaposvárott, úgy látszik még sem hányt falra borsót. A hatóság, illetve a polgármester úgy látszik igazt adott a sorok írójának s már is dicsérete méltó lépést tett abból a czéliből, hogy ez állapotokat lehetőleg megjavítsa. Ertesülésünk szerint a polgármester úgy intézkedett, hogy a rendőrség régi laktanya (most a rendőregénység a városház udvarán lévő laktanyából átköltözött az új városház scuter aijébe) helyiségét cselédmenhelynek rendezték be. Ezután azok a cselédek, akik 24 óra alatt helyhez nem jutnak, itt lesznek keilő feügyelet alatt elhelyezve. Ez az intézkedés nagyon praktikus s valóban hivatva van arra, hogy az említett cikkben ostromozott mizériákat részben megszüntesse.

— **Gyászrovat.** Bürger Fülöp és neje Frank Róza szeretett leányát Bürger Gizellát, folyó hó 14-én éjjel 12 órkor élete virágjában elragadta a kellehetetlen hiál.

— **Rákóczi ünnep Csurgón.** Csurgó derek polgársága ismét tanuje.Ért adta hazaszeretetének. Mint tudósítónk írja a szépen feldiszipített «Korona» vendéglő nagytermében a polgári kaszinó fényesen sikerült Rákóczi ünnepélyt rendezett, amelyen hazaias szellemű, művészi programmszámok szavalatok, ének és zene gyönyörködtette a nagy közönséget. Különösen nagy tetszést aratott a polgári kaszinó dalárdájának ének száma. A hangverseny után viradatik tartó táncz következett.

— **A csendörök és a cigányok harcza.** Somogy és a szomszédos vármegyék apró falvait újabb idő óta gyakran felkereste egy veszedelmes cigány karaván, amely ragados kézzel fogott meg minden elmozdítható tárgyat és lábas jószágot. A múlt héten Gölle vidékén jártak a tolvaj cigányok, de ott pórul jártak, mert a csendőrség az erdőben körül kerítette őket. A cigányok ellenáltak a csendöröknek, akik kénytelenek voltak fegyverüket használni, s több lövést tettek. Az erdő sűrűjében azonban a cigányok nyomtalanul eltűntek s Bécz község határában szedelődtek újra össze. Itt a szigetvári csendőrparancsnokság által mozgósított szomszédos őrsök végre az egész bandát elfogták. A karaván legveszedelmesebb tagjait Kalányos Ferencz, Kolompár Gyurka, Bogdán Ferkö és Pistát vasra verték s úgy kísérték őket a dombovári csendőrséghez.

— **Végzetes fordulás.** Barcsi tudósítónk írja, hogy a héten a szomszédos Májkovácz pusztán több gyermek fööcskát jászott. Elter Róza májkováci cseléd szülők 14 éves leánya játék közben szaladva egy ház sarkánál hirtelen befordult, de oly szerencsétlenül, hogy a forduló al neki szaladt egy cseléd embernek, aki szénavágó kést tartott a kezében. A kés a leány hasába hatolt s a beleket kifordította. A szerencsétlen gyermeket Siklósi Albert dr. barcsi orvos vette kezelés alá, de már az orvosi tudomány sem tudott rája segíteni, mert másnap beiső elvérzés következtében kiizenvedett.

— **Karácsonyfa ünnepély.** A kaposvári jóékonny nőegylet a városi szegények részére f. hó 14-én d. u. 7/4 órakor karácsonyfa állít, amelynek ünnepélyére a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a választmány nevében Polányi Lajosné elnök.

— **Czigányok garázdálkodása.** Lapunk más helyén megintuk, hogy Bole község határában a csendörök milyen harczt vívtak egy cigány karavánnal, amely Somogy és a szomszédos vármegyéket beesavarogva mindenfelé rabolt. Mosdóci levelezőnk írja, hogy a múlt héten Grünberger József, Vinter Márton és Valbert József ottan i lakosoknál kóbor cigányok nagyobb lopásokat követtek el. A csendőrség ugyan üldözöbe vette a Farau tolvaj ivadékat, de azok száz fele futva

elmenekültek. Valószínű ezt a karavánt fogta el a csendőrség Bőle község határában.

— **Huszar őrmesterből — csavargó.** Nagy István zsidói illetőségű kiszolgált huszar őrmester, míg a királyt és a nazát szolgálta nyaka legény volt s megbecsülte magát. A cibill életben azonban sehogy sem tudott boldogulni, odaig züllött, hogy foglalkozás nélküli csavargó lett, akit több rendbeli lopását körözött is a csendőrség. A minap a szigetvári csendőrség az elzülödt embert letartoztatta.

— **A csurgói Szabad Lyceum.** December 27-én Dr. Ehn Kálmán érdekes tárgyú felolvasást fog tartani a csurgói Szabad Lyceumban. A felolvasás, mely iránt Csurgón nagy az érdeklődés a „Suggestio“-t fogja tárgyalni.

— **Kihallgatás.** A járásbíró: Kiesoda maga?

Tanu: Ki? Én?

Bíró: Igen, maga.

Tanu: Kurucz Náthán.

Bíró: Hol született?

Tanu: Ki? Én?

Bíró: Persze, hogy maga! Hiszen nem beszélék itt mással, mint magával!

Tanu: Szigetvárot.

Bíró: Hány éves?

Tanu: Ki? Én?

Bíró: (dühösen) Nem! Én!

Tanu: Maga körülbelül 43 éves lehet.

— **Nyul betegség.** Somogyvármegye több részén pár hét óta sok doglott nyulat találnak a földeken. Az állat orvosok véleménye szerint ezek májbajban halnak el. Figyelmet kell fordítani a közönséget, hogy olyan nyulat ne vegyenek meg, amelyiken nincs löse.

— **Pásztor játékok.** Török-Koppányban a karácsonyi ünnepek alkalmával a róm. kath. elemi iskolában pásztor játékokat rendeznek, melyet ed elemi és 11 ismételő iskolás fiú s leány fog előadni. Első előadás december 25-én, második 26-án, harmadik 27-én, negyedik 29-én, ötödik 30-án s végre az utolsó előadás újév napján. Belépődíj: zár szék 1 korona, (Gyermekek ennek felét fizetik) 1. hely (üjő) 40 fillér, 11. hely (álló) 20 fillér. Felülhízetéseket közzé nettel fogadnak és hírlapilag nyugázaatnak. A tiszta bevétele a „Pásztor játékok“ alaphoz esatolják. Kezdeté minden előadásnak délután pont 5 óra.

— **Gazdasági felolvasások falun.** Somogyvármegye Gazdasági Egyesülete a földművelésügyi miniszter anyagi támogatásával jövő év január 6-tól 24-ig Orczi, Zs. Kisfalud, Gálota, Jákó és Szobd somogy-megyei községekben gazdasági tárgyú, népies jellegű felolvasásokat rendez, amelyeknek előadója Bolgár Dezső a szent Imrei földművelés iskola igazgatójának vezetésével ez iskola tanítókarára lesz.

— **Kormánypartii szavazó.** A kaposvári rendőrségen öt koronára bírságot kapott egy magyar, aki részegen nagy botrányt csinált az éjszakában. A honfittárs méltatlankodva néz föl szemöldöke alul:

— Nem lesz ez nagyon sok, tekintetes ur?

— Nincs alku, felel röviden a rendőrkapitány.

— Elég lesz talán két korona is?

— Fizet, leül, vagy felebezz?

— Tessék már leengedni azt az egy koronát.

— Nem lehet, ne mőkázzon sokat.

A magyar erre bizalmasan hajol a kapitány felé s halkán mondja:

— Tekintetes kapitány ur, a mult választások az egész utcából csak én szavaztam a kormánypártra...

— Még akkor so! volt a válasz. És a magyar appellált.

— **Honvéd zenekar Kaposvárot.** A mult hét elején a székesfehérvári honvéd zenekar pár este hangversenyt rendezett Kaposvárot. Ez alkalommal az itteni h. tisztikar tánczos zeneestélyt akart rendezni, amelyen a honvéd zenekar működött volna közre. Ez a szép mulatság amelyre már meg-hívókat kibocsátottak József főherceg család-jában történt gazdasági maradt.

— **Községi bírák és előjárók előjegyzési naplója** cím alatt az 1904. évre Földes Lajos volt körjegyző, kir. pénzügyi számtiszt szerkesztésében és kiadásában Kaposvárotól igen értékes könyv jelent meg, amelynek nagy hasznát vehetik a községi bírók és előjárók. A szerző munkájának előszavában nagyon helyesen jegyzi meg hogy a községi közigazgatásnak mindenki által tapasztalt nehézsége az, hogy annak végrehajtására hivatott községi bíró és előjáróság a legjobb igyekezete mellett sem talál alkalmas utmutatást leendőinek teljesítésére. Az a sokféle törvény és rendelet, mely a község közigazgatásáról intézkedik, egész könyvtárt foglal magában, melynek tartalmát azonban kevés kivétellel, részint elfoglaltság, részint alkalom hiánya miatt, a községi bírák és az előjáróság meg nem ismerhetik. Ezen, a közigazgatást, mindenesetre leérdekében érintő hiányosságot van hivatva némileg pótolni ez a könyv, amely kitűzött céljának derakasan megfelelt, a miért az illetékes személyeknek nagyon melegen ajánljuk, hogy szerezzék meg ezt a könyvet, mely több 300 oldalban jelent meg s ára csak 3 korona.

— **Balaton a szinpadon.** Mult számunkban megírjuk, hogy Sági János és Szalay Sándor hírlapíró kollégáink munkája a „Balaton“ milyen nagy sikert ért el a budapesti Uránia Magyar Tudományos Színházban. A sikerült mű még mindig műsoron van s valószínűleg még sokáig gyönyörködik benne a nagy közönség. A fővárosba ránduló somogyiaknak ajánljuk, hogy tekintsek meg az érdekes előadást.

— **Somogyi Kalendárium** cím alatt már harmadik évtolyamban jelenik meg Gerő Zsigmond kiadásában az a igen csinos nap-tár, amely a mult években is nagy népszerűségnek örvendett Somogyvármegyében. Az 1904. évre szóló kiadás még az előző években kiadottakat is fölölmuja csín és tartalom dolgában. A kalendárium, melynek bolti ára 60 fillér, sok érdekes és hasznos tudnivalót tartalmaz, a miért ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Mi történik külföldön?

Bécsben az egybe ült magyar és osztrák delegáció tárgyalása kelt élénk figyelmet, épp úgy mint Magyarországon. Nagy feltűnést keltett, hogy míg az osztrák kurucz magyarok alázatos hódolattal görnyedtek meg a trón számára előtt, addig az osztrák delegátusok közül a cseh és horvátok ugyan csak odanodogáltak cercle alatt az unalkodónak. Gróf Goluchowski külügyi exozéja az egész kontinensen nagy figyelmet keltett. A nagyszabású beszéden szó volt a békepolitikáról, a balkáni akcióiról, a belgrádi királygyilkosságról (természetesen erosen megvető hangon) az állam-törk találkozásáról, a pápaválasztásról s az ezzel kapcsolatos velőjogról stb. A kontinensen még mindig a Macedon ügy általa veszélyeztetett a nyugalmat. Ujabb mind erősebb lesz az a meggyőződés, hogy nagy tévedés azt hinni, hogy Macedoniában a forradalmat a török közigazgatással való elégedetlenség okozta. A macedonok földművelők és a fiatal emberek, kik iskolába járnak nem akarnak visszatérni az ekéhez s mivel nem jut min denkinek állás, elégedetlenek lesznek és forradalmat szítanak. A parasztok, akik hozzájuk csatlakoznak, nagyon derék emberek, de nem tudják, hogy sokkal kevesebb adót fizetnek a szultánnak, mint a bulgáriai parasztok Ferdinánd fejedelemnek. Ha megértnék igazi érdekeiket, úgy nyugodnan maradnának. A kelet-ázsiai bonyodalnak, az orosz-japán konfliktus, még mindig nincs elintézve s még mindig harcias hírek érkeznek keletről, különösen Oroszország felől, hogy sem akar lemondani arról, hogy Kórea urává legyen.

VIDÉKRŐL.

Igön tisztüt Szörkesztő ur!

Hamá kétször beletötte az levelemet a Zujságba, hát úgy gondolom nem lösz baj ha mögént beletösz. Azis igaz, hogy menné jobban piszkalik a ganyedombot, hát anná erősebb a szaga, de azér én má e nem tudom gondunyi, hogy hun van az a tömérdök pénz, amölikkel a vót de szöröncsésen mögbukott horviba ojtott minisztor mögakarta vönni a zigaz balpártot. Merha igaz hogy e nem fogadta a Pap Zoltán mög a tabi követ, hát akkor hova tötték, mer ami falunkba még egy krajczár se gyütt belüle, de ne is gyujjon ám, mer mink se pénzér se bírkacsanker a jobbpártba át nem mögyünk. Aki vót is eddig jobpbárti minálunk, az csak ollan hivatabeli embör vót, adószödö vagy végrehajtó mög illenformák. Ezök is hiaba vótak a jobbpárton mer szögnyeket jó becsapták, hiaba lesték a fizetésjavítást azt kapták a nit az marczali föstő. Hát lögyön szives a tekintetös ur igraya mög, hogyan áll a zország sorgya, mermink e nem tudunk igazodni sehogyse.

Hun löszerekek, hun löszerekek, hun-amég éjczaka is beszének, hun pedig nappal se szónak csak voksunak. Má pedig ha vok sónyi kő hát mink is ott löszünk. Jobb is vóna ha egy tüst alatt mögtartának a követ választást a csösz választással, akkor kit möglöhetne csösznek tönni, kit mög követnek. Így gondolom dehát a tekintetös ur jobban is tudhatja.

Isten nevében és Köröszturban irtam.

Vörös István
pógár.

Kedves jó Vörös Komám!

Ne csodálkozzon kee hanem a Szerkesztő szavára én felelök levelére, a dolog így történt.

Bejártos vagyok nagyon Kaposba s aszondom ha van egy „Népjog“ mög köll az nézni, magam is a Néphöz tartozom talán ju nekém is a jogból. Végig járom az utcákat hát möglátom hogy a Rózsa ügyvéd ur házára tel van írva, hogy ott lenne a szerkesztőség; ejnye no mondok magamba má csak bemegyek s megnézem, be is montem az irodába, de ott a legények elutasítottak, hogy menjek a szerkesztőhöz a másikk szobába s meg is mondták hogy valami Karácsonyi ur legyen a szerkesztő, bekopogtattam jóra való derék uri ember ez a Karácsonyi ur úgy beszél az emberrel mintha ő sem tett volna életében mást mint kaszált kapált volna; Sok szó adott s el mondta, hogy ő szivesen ki szörkeszti a szegény ember sorsát is, de hogy komám most olyanokat kérdez tőle, amit ő maga se tud, azt mondok én erre, hogy bizza rám a dolgot, majd megfelelek én mert hát otthon is ha a bíró nem tud elgazonni valamin hát engem kédezz meg úgy is egyeztünk hogy feleljek hát én kedves komámnak.

Meg is teszem mert én még a főbíró-tól sem telek a mi a szivemen az a számon van. Hát kedves komám áldja meg az isten hogy a bírkacsankot nem szeretik, csak bár a legelőt se szeretnék pedig le sokan eladják magukat érte pedig le sem legelhetik, mert nem négy lábú barmok. Hogy az a sok pénz hova lett amit Budapesten az a Szapáry Gróf kidobott azt som komám nem tudja sem én nem tudom nem hitak minket az osztráshoz, de hát szó ami szó annyi bizonyos hogy a szegénység közt ki nem osztották, meg az is bizonyos, hogy ha egy embernek adtak többnek is adhatnak, mert hát azt tartja a közmondás pénz beszél, kuya ugat, meg azután nem is muszáj minden embernek a dégi számár sorsára junni a szegény párának megszakadt a szive midön aféle jászolhoz kötötték hogy már neki kell megenni azt a sok takarmányt? Kee tudja azt, hogy halgatni arany hát ne csodálkozz

26597. szám.

1903.

Árlejtési hirdetmény.

Somogyvármegye törvényhatósági közutjai egyes szakaszainak az 1904. évben kőalappal való kiépítése, valamint a marczali-boglári th. közút 30-41 km. szakaszára és a boglári vasuti állomáshoz s kikötőhöz vezető utra, valamint a kaposvár-szennai th. közút 1-8. km. szakaszának fenntartásához az 1904-1908. években szükséges badacsonyi illetve bükkösi kavics fedanyag szállítására az 1903. évi december hó 23-án d. é. 10 órakor megtartandó zárt ajánlati versenytárgyaláson fog biztosítani.

Az utépítésekre előirányzott összeg 67138 korona 39 fillért tesz ki. Badacsonyi kavics fedanyag szükséglet az 1904. évben 3926 korona.

Az ajánlatok alapjául a m. kir. államépítészeti hivatalban Kaposvárott (Tallán Gyula utca 3. sz.) betekintheső költségvetések, illetve kavics felosztási kimutatás szolgálnak.

A szabályszerűen kiállított és az ajánlat alapját képező egész vállalati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt tartalmazó írásbeli ajánlatok az árverés napjának délelőtti 9 $\frac{1}{2}$ óráig fogadtnak el; később érkezett, vagy távirat alakjában benyújtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A kavics fedanyag szállítására vonatkozó ajánlathoz 30 filléres mellékleti belyeggel ellátott kavics felosztási kimutatás csatolandó, melyben az 1904. évre előírt köbméter és kilométerenkénti ajánlati egységár az 1904. évi vállalati főösszeggel együtt bevezetendő.

Az ajánlatokban világosan megjelölendők továbbá azon egyének vagy cégek neve, polgári állása és lakhelye, kik esetleg a kötetendő szerződésben, mint szerződő felek beiktatandók, valamint kitéendő az is, hogy ajánlattevő a részletes kö- és kavics szállítási feltételeket és a helyviszonyokat ismeri.

A kaposvár-szennai utépítésnél világosan kitéendő, hogy vállalkozó az alapkővezést szelickisfaludi homokkőből, vagy bükkösi mészkőből szándékozik-e építtetni.

Ezen közút 1-8 km. szakaszára kiszállítandó kavics fedanyagra km-kinti egységárral szintén külön ajánlat nyújtandó be.

A kavics felosztási kimutatásban felvett egységárral az 1904-1908 évek kavicsszükségletének szállítására — tekintet nélkül azok mennyiségére — kötelezők.

Hibásan kiállított, vagy az előírt mintától és a kavics felosztási kimutatástól eltérő ajánlatok a versenytárgyalásból kizáratnak.

Az ajánlatokhoz melléklendő bánatpénz vagy készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírokban teendő le.

Az ajánlatokhoz, amennyiben, az kavicsszállításra vonatkozik az ajánlattevő pecsétjével és a kőbánya nevének felírásával ellátott kavicsminták okvetlenül mellékelendők.

A törvényhatóság fenntartja magának a jogot a vállalatot azon vállalkozónak adni át, a ki gyakorlottságánál fogva a legmegbízhatóbb.

Kaposvár, 1903. évi december hó 10-én.

Alispáni szék üres:

GABSOVITS, főjegyző.

Ágytollat
veszek és
eladok.
Boskovitz Antal
Kaposvár, Berzsenyi-u. 38.

KETHELY L. és Társaság
sánál könyvnyomdai
és könyvkötészeti
munkák jutányosan ké-
szítetnek.

Ékszer-üzlet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a Berzsenyi-utca 38. sz. alatt

EKSZER ÜZLETET

nyitottam.

Hivatkozással több évi külföldi tartózkodásomra, bátran állíthatom, hogy teljesen a mai kor igényeinek megfelelően készítek mindenféle a szakmába vágó munkát, úgymint ékszereket, a kő hozzáadásával, vagy anélkül, mindennemű javításokat, elvállalok továbbá vésest, aranyozást és ezüstözést valamint optikai munkákat

A lehető legszolidabb árak mellett pontos kiszolgálás.

Kérem a nagyérdemű közönséget rendeléseivel mint kezdőt támogatni szíveskedjék.

Maradtam kiváló tisztelettel

Boskovicz Ernő.

Tört aranyat és ezüstöt, úgy drágaköveket a legmagasabb áron megveszek.